

Laureatami tegorocznej Nagrody Ondraszka zostali: PZKO, Zbigniew Wałach, Kazimierz Urbaś, Otylia Toboła i Andrzej Niedoba.

»ONDRASZKI« TRAFIŁY TAKŻE NA ZAOLZIE

Nagrody dla zasłużonych

CIESZYN (ep) - W cieszyńskiej „Karczmie pod dębem” odbył się w sobotę VI Włocławski Konkurs Nagrody Ondraszki. Uroczystość połączona była z wręczeniem Nagrody Ondraszka za rok 2007, ustanowionej przez Koło nr 6 Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

Sobotnie spotkanie stało się też okazją do uczczenia szczególnego jubileuszu - pięciolecia działalności Koła nr 6. Rozpoczęto je odczytaniem wiersza „Skibeczka chleba” Anieli Kupiec, która została wyróżniona nagrodą Ondraszka w ubiegłym roku. Gości przywitał prezes Koła nr 6, Józef Swakoń. - Jesteśmy wszyscy mieszkańcami tego samego Śląska Cieszyńskiego - powiedział. - Tę ciągłość tradycji i siłę, które nas przyciągnęły na to spotkanie, postanowiliśmy tu razem kultywować, a przy okazji wyróżniać ludzi, którzy zasłużyli się dla kultury Śląska Cieszyńskiego.

Gościem „Wieczoru Ondraszkiego” była kapela „Wałasi” wraz z zaproszonymi muzykami, która po przemówieniu J. Swakoń zagrała „Płyniesz Olzo”. Po przeczytaniu kolejnego wiersza Anieli Kupiec odbyło się wręczenie nagród. Nagroda Ondraszka, przyznawana przez koło nr 6 MZC, wręczana jest corocznie w liczbie nieograniczonej i obejmuje wszystkie sfery życia społecznego na Śląsku Cieszyńskim. W tym roku wyróżnienie odebrali: PZKO, Otylia Toboła oraz muzycy kapel góralskich: Andrzej Niedoba, Kazimierz Urbaś i Zbigniew Wałach. Wręczenie nagród poprzedzone było każdorazową laudacją wygłoszoną pod adresem wyróżnionych osób i instytu-

cji. PZKO postanowiono nagrodzić za 60 lat pracy społecznej na rzecz społeczności polskiej na Zaolziu. W laudacji przypomniano historię organizacji i jej konsekwentną pracę na rzecz społeczności, pomimo różnych, czasem niesprzyjających warunków. W imieniu Związku nagrodę odebrał jego prezes, Zygmunta Stopa. Otylia Toboła została uhonorowana nagrodą Ondraszka za napisanie książki „Lutyńskie tango i inne historie wojenne z Zaolzia”. - Do mitycznego bohatera ludu Ondraszka naszą laureatkę zbliża to, że całą twórczą pracę, nieraz detektywistyczną, poświęca regionowi, czerpiąc z jego źródeł, przekazując jego bogactwo następnym pokoleniom, ratując je od groźby zapomnienia - odczytano w laudacji. Nagrody dla muzyków, Andrzeja Niedoby z kapeli „Polynica”, Kazimierza Urbasia z „Torki” i Zbigniewa Wałacha z kapeli „Wałasi”, przyznano za tworzenie i popularyzację muzyki Karpat i góralskiej. W dalszej części uroczystości wspólnie z muzykami odśpiewano pieśni „tu stela” dla laureatów Nagrody Ondraszka oraz wręczono legitymacje nowym członkom Koła nr 6 Macierzy. Po części oficjalnej trwała zabawa ludowa, do której przygrywała kapela Wałasi.

W Adwent z muzyką i słowem

CIESZYN (kor) - Także w kościele ewangelicko-augsburskim w Cieszynie, w sobotę 2 grudnia, zapalono w pierwszą niedzielę Adwentu pierwszą świecę adwentową. Stało się to w czasie koncertu w kościele, w którym Syn Boży, Jezus Chrystus zbliża się do ludu swego. W tym roku organizuje Towarzystwo Ewangelickie w RC. Adwent to czas, w którym przygotowujemy się do Świąt Bożego Narodzenia. Ale przede wszystkim jest to czas, w którym Syn Boży, Jezus Chrystus zbliża się do ludu swego. W tym roku organizuje Towarzystwo Ewangelickie w RC, ks. senior Bogdan Kokotek, który wspólnie z kapelą Judaszewicz prowadził

niedzielną koncert. - I właśnie te koncerty mają przygotować nas do przyjścia. Wierzyć się aż nie chce, że te koncerty odbywają się już od siedemnastu lat. Tym razem zaś witamy Króla i Pana Adwentu, Jezusa Chrystusa w myśl hasła „Zawitaj, Chryste, Zbawco mój” i wierzymy, że otwarte są już wszystkie serca naszych drzwi. Jako pierwszy wystąpił na Nivach chór „Lutheran Chorus” z trzynieckiej parafii Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. (dyr. Józef Podola), który zaśpiewał z towarzyszeniem orkiestry kameralnej pieśni adwentowe oraz polskie i czeskie kolędy. Kilka pieśni z „Lutni Czeskiej” Adama Michny z Otradowic

oraz „Liturgię” Petra Ebena zaśpiewał żeński kwartet „Quadrinium Vocale Karviniense” działający przy karwińskiej Podstawowej Szkole Artystycznej im. Bedřicha Smetany. Z kolei solista opery berlińskiej Klemens Słowiozek (akompaniament Marta Wierzoń) zaprezentował w swoim repertuarze „Pieśni biblijne” Antonína Dvořáka. Zabrzmiały ponadto fragmenty Biblii oraz wiersze religijne, które czytał dyrektor Teatru Cieszyńskiego Karol Suszka. Koncert zakończył chór „Lutheran Chorus”, który zaśpiewał „Te Deum Laudamus” W. A. Mozarta.

Nowości na kolei

OSTRAVA (mro) - Czeskie Koleje planują zwiększenie liczby pociągów w nowym, wchodzącym w życie 9 bm. rozkładzie jazdy. W tym celu ma kursować ogółem 798 pociągów, w tym sporo o podwyższonym standardzie. Podmiejskiej linii Ostrawa - Havlíčkův Brod - Czeski Cieszyn „GL” już w przyszłym roku poprawi się system połączeń z Ostrawą z Pragą (co dwie godziny) i z Bratysławą i Budapesztem. Nowością Czeskich Kolei jest wprowadzenie pociągów EuroNight z Pragi do Bazylei i Amsterdamu.

W ciepłoci, a to aż na cztery lata, muszą natomiast uzbroić się mieszkańcy Jabłonkowa i okolicy. Ciąg dalszy na str. 2

Fragmenty Biblii oraz wiersze religijne czytał podczas Koncertu Adwentowego w kościele na Nivach dyrektor Teatru Cieszyńskiego Karol Suszka. W tle chór „Lutheran Chorus” z Trzyńca.

SYMBOLE ADWENTU I BOŻEGO NARODZENIA SĄ CZĘSTO POMIESZANE

W niedzielę zapaliliśmy pierwszą świecę na wieńcu adwentowym. W symbolice liturgicznej jest ona nazywana świecą pokoju. Kolejne świece, które zapłoną w następne niedziele adwentu, to świece wiary, nadziei i miłości.

Adwent, słowo pochodzące z łaciny, oznacza *przyjście*. W kościołach chrześcijańskich to okres oczekiwania na powtórne przyjście Chrystusa, jak również czas poprzedzający pamiętkę jego narodzin. W Polsce tradycją jest odprawianie w tym okresie tzw. rorat. Są to nabożeństwa ku czci Panny Marii, przy których zapala się specjalne świece, tzw. roratki, ozdobione białą wstęgą, mające symbolizować Maryję. Piękną tradycją, popularną również u nas, są koncerty adwentowe w kościołach.

Zwyczaj plecenia wieńców adwentowych pochodzi z Niemiec. Pierwszy wieńiec, wykonany w 1839 r. przez pastora Johanna Henricha Wicherna dla sierot z prowadzonego przez niego przytułku w Hamburgu, liczył 24 świece, które

również na Zaolziu. W wielu parafiach przyjął się również zwyczaj przynoszenia wieńców w pierwszą niedzielę adwentu do poświęcenia w kościele.

Wieńiec adwentowy stał się w ostatnich latach popularny również wśród niewierzących, zaś dla handlowców to kolejna okazja do zarobku. Warto odnotować fakt, że wzorując się na sieciach handlowych, które wszystkich symboli odnoszących się do świąt Bożego Narodzenia używają równolegle i to na długo przed samymi świątami (wieńiec adwentowy idzie w parze z choinką i jasełkami), symbole te „w pomieszaniu” używane są również w wielu domach. Ks. Jacek Domański, proboszcz w Nowym Boguminie, uważa że jest to następstwem ogólnego upadku wiary w naszym kraju.

Czas oczekiwania

jego podopieczni zapalali każdego dnia od 1. niedzieli adwentu aż do Wigilii. W późniejszych latach Wichern obniżył liczbę świec do czterech. Tradycja szybko przyjęła się w rodzinach ewangelickich na północy Niemiec, a w latach 20. XX wieku zaczęła być praktykowana również wśród katolików. Dziś świece na wieńcu adwentowym zapalane są zarówno w kościołach i domach ewangelickich, jak i katolickich.

Prognoza pogoda

PROGNOZA - Zachmurzenie zmieni się w deszcz. Temperatury spadną. Temperatura w dzień od 2 do 4 st. C, w nocy od 1 do -1 st. C. **OSTRAVA** - Pochmurno, bez opadów. Temperatura w dzień od 4 do 6 st. C, w nocy od 0 do -1 st. C.

tydzień

26 XI - 2 XII 2007

■ Polska przestaje blokować rozpoczęcie przez Rosję negocjacji o wejściu do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) - oznajmił premier Donald Tusk. Kancelaria prezydenta zarzuciła premierowi, że nie konsultował zmiany stanowiska Polski z głową państwa.

■ Na przedmieściach Paryża wybuchły zamieszki. Spowodowała je śmierć dwójki nastolatków uciekających skradzioną motorynką, która zderzyła się z samochodem policyjnym. Młodzi ludzie zapalali samochody i sklepy. Rannych zostało ponad 120 policjantów.

■ W amerykańskim mieście Annapolis odbyła się konferencja na temat pokoju na Bliskim Wschodzie. Na początku przyjęto wspólny izraelsko-palestyński komunikat, w którym ogłoszono, że jeszcze w tym roku Izrael i Palestyna rozpoczną rozmowy pokojowe.

■ Słowaccy i węgierscy funkcjonariusze policji aresztowali w obu krajach trzy osoby usiłujące sprzedać kilogram materiału radioaktywnego, którego wartość przekracza 1 milion dolarów.

■ Około 20 adwokatów zgłosiło się do Dowództwa Operacyjnego Sił Zbrojnych, aby bronić polskich żołnierzy podejrzanych w związku z ostrzelaniem wioski w Afganistanie.

■ Centrum Szymona Wiesenthala rozpoczęło w Ameryce Łacińskiej operację pn. „Ostatnia szansa”. Według ocen specjalistów, może się tam ukrywać do tej pory ponad 150 nazistowskich zbrodniarzy wojennych.

■ Prezydent Pakistanu, Pervez Muszaraf, spełnił swoją obietnicę i ustąpił z funkcji głównodowodzącego armii. Przynięcie prezydencką złożył już jako cywil.

■ Grupa filipińskich żołnierzy i cywilów opanowała luksusowy hotel w stolicy i zażądała dymisji prezydenta Filipin. Po ataku sił specjalnych puczyści poddali się.

■ Słowacja zdecydowała się rozwiązać problem zbyt szybko rozmnażających się niedźwiedzi na swoim terytorium tak, że proponuje eksport części zwierząt do innych krajów Unii Europejskiej.

■ Parlament Europejski zatwierdził w głosowaniu Kartę Praw Podstawowych, zawierającą prawa obywateli i unijne wartości. Europosłowie zaapelowali też do Polski i Wielkiej Brytanii o zaakceptowanie bez reszty postanowień Karty.

■ Trzy ogniska ptasiej grypy wykryto koło polskiego Plocka. Ogniska znajdują się na terenie prywatnych ferm zajmujących się hodowlą indyków. Chodzi o najgroźniejszą odmianę wirusa, H5N1. Służby weterynaryjne rozpoczęły likwidację zagrożonych wirusem ptaków.

■ Partia Jedna Rosja, z której listy kandyduje prezydent Władimir Putin, odniosła zdecydowane zwycięstwo w wyborach do Dumy Państwowej.

■ Prawie dwie trzecie uczestników sondażu przeprowadzonego na terenie niemieckich landów wschodnich sąsiadujących z Polską i Republiką Czeską opowiedziały się przeciwko planowanemu już za kilka tygodni zniesieniu kontroli na granicach z tymi krajami.

■ Zakończyła się ewakuacja górników z kopalni węgla kamiennego w Doniecku na Ukrainie. Doszło tu do drugiego w ciągu 2 tygodni wybuchu metanu. Ofiar śmiertelnych nie ma.

(M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Zespółowi „Łączka” akompaniowała kapela „Gróńczek” pod kier. Jana Kubeczki.

Jubileusz także z filmem

BYSTRZYCA (kor) - Minione 60 lat przypomnieli sobie w piątek członkowie bystrzyckiego Koła w odnowionym ostatnio Domu PZKO. A wspomnień było sporo. Prowadzący wieczór, członek zarządu Koła a zarazem zastępca wójta, Roman Wróbel, często bowiem sięgał do kronik: od najstarszych po najnowsze. Uczestnicy uroczystości jubileuszowej mogli też obejrzeć aż dwa filmy. Pierwszy - o życiu wioski, drugi zaś nazywał się wprost: „U nas w PZKO”, a kończył się zaproszeniem na... 100-lecie Koła, które ma się odbyć 4 lipca 2047 r.

Bystrzyckie MK PZKO to nie tylko historia, ale także sprawy teraźniejsze, a przez to najbardziej aktualne. O tym wszyscy mogli się przekonać oglądając barwny i bogaty program. Były zatem życzenia od przedszkolaków i przebój Edyty Geppert „Jaka róża, taki cierni” w wykonaniu Oli Starzyk. Wiązankę starszych i nowszych przebojów przygotowali też członkowie chóru „Wiolinki” działającego przy PSP im. S. Hadyny. Polską podstawówkę reprezentował też zespół „Łączka”, którego młodszy i starsi tancerze przygotowali dwa ciekawe widowiska folklorystyczne. Zarówno „Łączko”, jak i starszej „Bystrzycy” towarzyszyła kapela „Gróńczek” pod kier. Jana Kubeczki.

Przez scenę Domu PZKO przewi-

nęli się w piątek nie tylko bystrzyczanie. Oklaskiwano jabłonkowskie „Zaolzi”, które podbiło serca publiczności ognistymi cygańskimi tańcami, oraz poetkę i śpiewaczkę Hanke Rybicką, która wspólnie z Marcinem Wieczorkiem (gitara) zaśpiewała kilka poetyckich piosenek. Zagrała też kapela „Nowina”. A później już bawiono się i wspomniano do późnych godzin nocnych...

Nowości...

Dokończenie ze str. 1

Właśnie rozpoczęto bowiem budowę blisko dwudziestokilometrowej śląskiej części III korytarza kolejowego łączącego Niemcy ze Słowacją. Na Zaolziu dotyczyć będzie ona trzech stacji - Mosty koło Jabłonkowa, Nawsie, Bystrzyca i trzech przystanków - Mosty, Boconowice i Gródek (ten ostatni w trakcie przebudowy zmiany lokalizację ze względu na budowę drogi 1/11). Podczas budowy i elektryfikacji korytarza wyremontowane zostaną 22 mosty, wybudowane cztery nowe oraz 5 podziemnych przejść i 6 kładek dla pieszych, zadaszone zostaną wiaty pasażerskie, pojawiają się też ekrany tłumiące hałas przejeżdżających pociągów. Za cztery lata, jak planuje Administracja Dróg Kolejowych, pociągi na tym odcinku będą osiągać szybkość 160 km na godz.

Trzy nowe kładki nad Olzą

CZ. CIESZYN/CIESZYN (ep) - Cieszyn i Czeski Cieszyn wybudują nad graniczną rzeką Olzą trzy nowe kładki dla pieszych. Na razie miasta łączą dwa mosty graniczne: Przyjaźni i Wolności, oddalone od siebie o kilkaset metrów. Nowe przejścia powstaną w ramach projektu „Ciesz się Cieszynem - Ogród dwóch brzegów”. Przypomnijmy, że zakłada on przygotowanie wspólnej polsko-czeskiej koncepcji zagospodarowania terenów wzdłuż Olzy po obu jej stronach. Pomysł inspirowany był doświadczeniami z pogranicza francusko-niemieckiego, a przeniesiony na nasz teren dzięki współpracy

tamtejszego regionu granicznego Regio Pamina z Euroregionem Śląsk Cieszyński.

Kładki otrzymały nazwy: Europejska, Kolejowa i Sportowa. Ich budowa rozpocznie się, kiedy zostaną uruchomione fundusze europejskie. - Kładka europejska będzie częścią trasy spacerowej, łączącej obydwie rynki - wyjaśnił wiceburmistrz Cz. Cieszyna, Stanisław Folwarczny. - Kolejne dwie kładki będą rowerowo-pieszne. Kładka sportowa ma połączyć zaplecza sportowe miast - czeskokieszyński Park Sikory i polski Park nad Wałką.

Piekawostki

Problem hodowców

Węgierscy hodowcy gęsi nie są w stanie sprostać ogromnemu popytowi na słynny gęsi puch używany do wypełniania poduszek ze względu na rosnące koszty hodowli. Gęsi, od których pochodzi specjalne pierze, są hodowane w luksusowych warunkach, mają specjalną dietę, a w miesiącach letnich regularnie zczywają kąpiel słonecznych. Niestety ceny specjalnej karmy systematycznie rosną, zaś wskutek epidemii ptasiej grypy, jaka w ostatnich latach kilkakrotnie postąpiła węgierskie farmy, populacja gęsi znacząco zmalała.

Klimat z obrazów

Naukowcy greccy próbują ustalić przebieg zmian klimatycznych w ciągu ostatniego stulecia opierając się na obrazach XIX-wiecznego

malarza J.M.W. Turnera. Porównując kolory na ponad 500 obrazach przedstawiających zachód słońca badacze analizują wpływ wielkich erupcji wulkanicznych na ochłodzenie atmosfery. „Pomysł tego badania narodził się, kiedy zauważyliśmy, jak po wybuchu wulkanu Krakatau na malarskich przedstawieniach zachodów słońca pojawiły się bardziej intensywne odcienie czerwieni” mówi dr Christos Zerefos.

Gigantyczna trufła

Biała trufła o wadze półtora kilograma została sprzedana na aukcji za 330 tys. dolarów. Aukcja odbywała się za pomocą telelancyzki jednocześnie w Pałacu Medyceuszów we Florencji, z udziałem około 200 osób, w londyńskiej restauracji „Relettorio” i hotelu „Gran Lisboa”

w Makau. Jako cenę wyjściową na wyjątkową trufle, znalezione w pięć kilometrów od Pizy, ustalono 100 tys. dolarów. Kupił ją nabywca z Makau, którego tożsamości nie ujawniono. Przed dwoma tygodniami biała trufła o wadze 750 gramów, znaleziona w północnych Włoszech, została sprzedana za 143 tys. euro pewnemu nabywcy z Hongkongu.

Wojna samochodowa

Prezes Fiata zarzucił byłemu premierowi, najbogatszemu Włochowi Silvio Berlusconiemu, że nie jeździ włoskimi samochodami. O „wojnie samochodowej”, jaka między nimi wybuchła napisała „La Repubblica”. Luca Cordero di Montezemolo, który jest jednocześnie prezesem Fiata i Stowarzyszenia Przedsiębiorców Confindustria, powiedział w sobotę podczas sympozjum w Wenecji sto-

jąc u boku byłego premiera Włochów Tony'ego Blaira: - To są karzące dla Fiata i dla naszego kraju - komentując w ten sposób przywiązanie Silvio Berlusconiemu do niemieckich limuzyn. To właśnie Berlusconi w 1994 roku był pierwszym premierem Włoch, który zaczął jeździć zagranicznymi samochodami, rezygnując z rodzimych.

Odszkodowanie dla elit

Sąd fiński nakazał dyrektorowi Świętego Mikołaja w miasteczku w Finlandii wypłacenie odszkodowania w wysokości 224 tysięcy euro. Trzem byłym elitom, które straciły pracę z powodu redukcji zatrudnienia, zgodnie z wyrokiem sądu, musieli oni pracownikom z tego miasteczka w świecie oficjalnej służby publicznej świętego było niezadowolony. Władze miasteczka musiały wypłacić 5600 euro odszkodowania.

Moim zdaniem

Na głowie

Nauczyciele strajkują - w tym tonie, plus minus, wy-powiadają się wszystkie dzienniki, tygodniki, programy dyskusyjne w RC. Strajkują z powodu pieniędzy. Ja na ich miejscu zastrajkowałabym też i to nie tylko ze względów finansowych, które rzeczywiście mogą oddziaływać deprymująco. Trudno uczyć kogoś, kto nieraz ma większe kieszonkowe od płacy uczyć kogoś, kto zaprotestowała też w związku z wyborem nowego ministra szkolnictwa. Nie dziwię się, że prezydent Klaus boi się, że trzęsąc ręką wskazuje na mianowanie nowego ministra. Wszystko wskazuje na to, że trzydziestoletni młokos będzie miał władzę nad zasłużonymi rektorami i profesorami uniwersyteckimi. Ja nie twierdzę, że Olszowski nie poradzi sobie z nałożonymi na niego obowiązkami. Nie mam podstaw do wygłaszania takich wyroków. Ja się tylko zastanawiam, czy ktoś - słyszę od starszych ludzi. Dzisiaj stwierdzenie - Co byś chciał, to je nauczycielka - tłumaczy wiele. Dlaczego czasami my sami patrzymy na nauczycieli jak na ludzi innego gatunku? Z podziwem patrzymy na kogoś, kto przyjeżdża na imprezę najnowszym samochodem, widząc, że mu się powodzi. Od czasu do czasu wyłoży pieniądze na jakąś imprezę z pezetkaowską, witają go, sadzą przy stole dla gości. A nauczycielka przybiegna na piechotę z gromadką dzieci ze szkoły, z magnetofonem słyszącą w domu - Co byś chciał, dyć to je nauczycielka. Po wysłuchaniu maluchów siada razem z nimi przy stoliku pilnując, żeby dzieciaki nie pozabijały się parówkami z musztardą. Szacunek? Ten jest okazywany przy VIP-owskim stoliku. A jak do tego ma się nowy minister? Nie należy, że gdyby pominąć partyjne klucze, nie znalazłaby się starsza i bardziej doświadczona osoba na to stanowisko. Po szczelach kariery, również tej politycznej, trzeba się piąć powoli. To uczy pokory. Nie podoba mi się, że nie szanuje się doświadczenia, a przyjmuje drogę szybkiej kariery, zwłaszcza jeśli chodzi o szkolnictwo.

Współczuję wszystkim rodzicom, którzy musieli na dzisiaj szukać kogoś do opieki nad dziećmi. Ja sama mam nadzieję, że instytucja będąca nie przylączy się do strajku, bo to dopiero byłby problem. Tutaj na szczęście przyroda nie da się obalamucić. By zostać babcią, trzeba najpierw przejść przez macierzyństwo. I tak ma być. I wtedy należy się szacunek.

sikorova@glodna.pl

Pamiętaj o Piłsudskim

BYSTRZYCA (kor) - Po Jabłonkowie kolejna miejscowość, Bystrzyca, zamierza przypomnieć ludziom tablicą pamiątkową, że na obecnym Zaolziu w 1914 r. przebywał przyszły marszałek Polski, Józef Piłsudski, ze swoimi legionistami. Tablica ma zostać umieszczona na stojącym niedaleko cmentarza domu

państwa Goryłów. To tam właśnie pod koniec pierwszego roku I wojny światowej mieściła się siedziba sztabu generalnego Legionów Piłsudskiego.

- Pomysł, by upamiętnić to miejsce, zrodził się w tym roku, podczas uroczystości odsłonięcia nowego pomnika ku czci ofiar wojny światowej - mówi zastępca wójta Bystrzycy, Roman Wróbel. Wszystko wskazuje na to, że plany uda się zrealizować, bo poprzednie starostwo ustosunkowało się do niego w tym celu, ale także także Huty Trzyńnic, m.in. jej właściciel Jan Moder. Inicjatywę sponosała się też państwu Goryłów.

Tablica z brązu powstanie w przyszłym roku. - Chcielibyśmy ją odsłonić 11 listopada, w 90. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości - dodał Wróbel.

WIELKI BAL PRZY »MAŁEJ CZARNEJ« I... WYSTAWA NA 60-LECIE

Od poloneza po swing

W GÓRNEJ (dc) - Atmosferę karnawału wyczarowali członkowie zespołu „Suszan” podczas tradycyjnej imprezy MK PZKO „Spotkanie przy małej czarnej”, która odbyła się w sobotę w sali Domu Robotniczego. Program przygotowany przez Barbarę Mrańcę i Janinę Rzyman był mozaiką złożoną z fragmentów dawnych programów balowych wystawianych przez „Suszan”.

Widzowie obejrżeli aż 14 reminiscencji karnawałowych, lecz wbrew tej liczbie program nie był nudny, ani też nie było w nim

nów z gazetami (dominował „Głos Ludu”), tańce hiszpańskie, rock'n-roll, taniec klaunów, „Vendelina”, miks rytmów swingowo-bluesowych (gromkimi brawami nagro-

„Spotkanie przy małej czarnej” nie było tylko, jak sugeruje nazwa, wieczorem towarzyskim przy kawie. Impreza miała charakter balu trwającego do wczesnych godzin rannych. Uczestnicy mogli też obejrzeć ciekawą wystawę o historii Koła od jego założenia po współczesność. Zdjęć, dokumentów i kronik całego Koła, jak i poszczególnych chórów i zespołów, było naprawdę dużo. Wszystkie wiele mówiły nie tylko o działalności PZKO, lecz również o okresie, w którym powstały. I tak przypomnieliśmy sobie sprawozdania odsyłane do ZG, na których odnotowywano m.in. udział pezetkaowców w pochodzie pierwszomajowym, czy godziny odpracowane w czynie społecznym w warsztatach kopalni, zaś w numerze noworocznym kwartalnika MK z 1970 r. mogliśmy przeczytać, że kierownictwo Koła na szczęście nie dało posłuchu poglądom szowinistycznym i antyradzieckim i nie uległo prawicy, dzięki czemu działalność Koła mogła ulec szybkiej normalizacji. Przeglądając podobne archiwalia, po raz kolejny uświadomiamy sobie, jak ściśle historia PZKO jest powiązana z historią całego społeczeństwa.

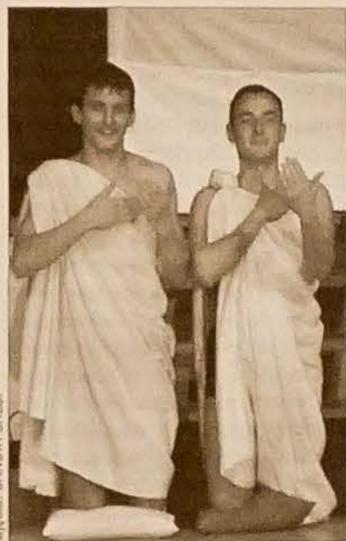

Wśród tancerzy przedstawiło się po kilkoro tancerzy, za każdym razem w innej strojach, co widać w końcowej scenie zbiorowej.

nych nużących momentów. Porównanie tańca, a raczej ich fragmentów, prezentowały zazwyczaj 1-2 tancerzy, pomimo iż do zespołu z tańców przywdziewali stroje. Również ich historię, która bardzo ciekawą (były sukcesem) bardzo ciekawą (były sukcesem) przedstawiła Barbara Weiser, z komentarzem komentująca pokazy

zono najstarszych stażem tancerzy zespołu, Marcelę Burę i Daniela Nedelę), taniec z ogniami sztucznymi na melodię „Šumu svistu” (wspinałi byli Agata Rzyman i Wojtek Kadłubiec) oraz swing (melodię kupiono podobno „za piwo” od amerykańskiego zespołu na festiwalu w Rzeszowie).

Po programie tanecznym wyświetlono film, który powstał latem br., gdy zespół brał udział w festiwalu Rokeldais w Holandii. Właśnie tańcem występującego tam hinduskiego zespołu zainspirowali się „Suszanie” w dalszej części programu, która miała charakter kabaletowy, przedstawiając jego bardzo udaną parodię. Były też parodie na znane melodie z bajek, a także... na samych tancerzy „Suszan”. Publiczność świetnie się bawiła.

Męska część zespołu w świetnej parodii tańca Hindusek podpatrzonego na festiwalu w Holandii.

Wędryńscy aktorzy zagrali koncertowo swoją najnowszą premierę „Rybka we czworo”.

KOLEJNA PREMIERA AMATORSKIEGO ZESPOŁU Trupy na scenie

WĘDRYŃSKIE (hs) - Gromkimi brawami nagrodzona została najnowsza premiera Zespołu Teatralnego MK PZKO w Wędrynie „Rybka we czworo” Wulfanga Kohlbaase'a oraz Rity Zimmer. Spektakl został przyjęty bardzo ciepło przez widownię, która tłumnie zjawiała się w sobotę w Czytelnicy.

Wędryńskich aktorów przyszedł podziwiać również wójt gminy Rudolf Bilko, który podziękował im za ciężką artystyczną pracę. Widać było, że władze gminy wysoko cenią sobie działalność polskiej części społeczeństwa. Z kwiatami i podziękowaniami pojawił się na scenie również wiceprezes Kongresu Polaków, Tadeusz Wantuła. Wśród widowni pojawił się też wiceprezes ZG PZKO, Rudolf Moliński. Tuż po premierze zespół podziękował za wieloletnią pracę kierownikowi zespołu Janinie Hlávka. - Długoletnią kierowniczkę zespołu zastąpił w jej funkcji Urszula Nożka - zdradził redakcji prezes MK PZKO, Bogusław Raszka.

Perypetie trzech pań (wspaniale Jana Hlávka, Irena Filipek, Małgorzata Iwanuszek) i ich sługi Rudolfa, którego koncertowo zagrał Marek Kaszper, wyreżyserował Janusz Ondraszek. Sam reżyser śpiewająco wystąpił na scenie. A trzeba przyznać, że sztuka była iście „szekspirowska”, na samym końcu wszyscy jej bohaterowie padli trupem. Atmosferę budowała na scenie również muzyka autorstwa Andrzeja Macoszka. Spektakl oglądało się przyjemnie, zwłaszcza jego drugą część. W pierwszej części przydałoby się trochę stanowczego ołówka reżysera, spektakl na pewno zyskałby na tempie. Jednak trzeba przyznać, że w Wędrynie teatr ma się dobrze.

Nietuzinkowa wystawa

LESZNA DOLNA (hs) - Przez dwa dni w Domu PZKO w Lesznej Dolnej zapanowała prawie świąteczna atmosfera. Stało się tak dzięki jarmarkowi przedświątecznemu, na którym można było kupić ozdoby i inne akcesoria związane ze świętami. Część przedmiotów pochodziła z wystawy: „Kreatywnie, twórczo w każdym wieku, w każdym czasie”, poświęconej ozdobom świątecznym.

nata Szkucik. A trzeba przyznać, że wystawa była skomponowana bardzo pomysłowo. Obok robótek ręcznych można było podziwiać kolekcje dzwonek, starych młynków. Ciężko prezentowały się też wspaniałe rzeźby i obrazy autorstwa Tadeusza Szkucika. Swoje prace do wystawy udostępniły również leszniańskie przedszkolaki. Trudno wymienić wszystkie wystawione eksponaty, które przyciągały wzrok. Jedno jest jednak pewne - pezetkaowcy z Lesznej mają się czym pochwalić i pomysł na taką wystawę był strzałem w dziesiątkę.

- Postanowiliśmy zmobilizować wszystkich członków, którzy mają jakieś pasje i zainteresowania, aby zaprezentowali je u nas - powiedziała redakcji wiceprezes MK PZKO Re-

Uwagę zwiedzających wystawę „Kreatywnie, twórczo w każdym wieku, w każdym czasie” przyciągała zwłaszcza kolekcja młynków.

Czas oczekiwania

Dokończenie ze str. 1

- Wiara w rodzinach zginęła, pozostały tylko pewne namiastki i elementy symboliki religijnej, o których nie wiadomo, co dokładnie oznaczają. Ludzie wytworzyli sobie jakieś pomieszane święta „adwentowo-bożonarodzeniowe”, trwające od listopada do końca grudnia. A szkoda. Z drugiej strony jest ciekawe, że w państwie, w którym tak mocno zakorzeniony jest ateizm, symbolika religijna w dużej mierze przetrwała. Tu widzę zodanie dla kościołów i ludzi wierzących, by niewierzącym pomogli uporządkować te zwyczaje i symbole, wythumaczyli, z czym się wiążą. Ucząc religii w szkołach, spotykam się również z niewierzącymi nauczycielami i uczniami, których sprawy te interesują.

ZED STU LATY WYBUDOWANO W BOGUMINIE POLSKĄ SZKOŁĘ

Tablica w nowym miejscu

sto lat od wybudowania w Boguminie polskiej szkoły. W tym miejscu Polaków po raz pierwszy przekroczyły jej progi w listopadzie 1907 r. Po Świętach Bożego Narodzenia w nowej szkole potoczyła się normalnym trybem.

Warto dodać, że już wcześniej w Nowym Boguminie (wówczas w Boguminie - Dworcu) uczono po polsku, tyle że w wynajętym domu prywatnego Ferdynanda Epsteina. W warunkach prowizorycznych naukę pobierało tam ok. 130 uczniów. Wśród osób, które z ogromną determinacją walczyły na początku ub. wieku o polską szkołę w Boguminie, byli Antoni Malejka, Franciszek Szeja, Jan Krawiec i wielu innych polskich patriotów. Kiedy Małgorzata wyraziła w końcu zgodę na budowę szkoły, zaczęło się, że brakuje na ten cel pieniędzy. Zorganizowano wówczas oddział Towarzystwa Szkoły Ludowej, który przyczynił się w dużym stopniu do realizacji tego wieloletniego przedsięwzięcia.

W roku 1912, kiedy w polskiej szkole uczyło się ponad 224 uczniów, wśród nich dzieci z Szonychla, Krowczyca, Pułdłowa i Zabłocia. Rok później, w czasie sesji Rady Narodowej postanowiono, że we wrześniu nastąpi zamknięcie. Pomimo to 3 września na podwórzu zgromadziło się ponad 180 dzieci i rodziców, którzy w obecności przedstawicieli miejscowych władz kazali im ro-

zejść się do domów. W szkole ponownie zaczęto uczyć po polsku dopiero 1 kwietnia 1948 roku. Uczniów było mniej, bo ok. 120.

Dziś polskiej szkoły w Boguminie już nie ma. Ostatni uczniowie opuścili ją w czerwcu 2003 roku (od 1999 r. była tu już tylko jedna klasa filialna dolnolutyńskiej polskiej podstawówki). W szkole mieszczą się teraz klasy jednej z czeskich szkół podstawowych. Z nazwisk uczniów można wywnioskować, że sporą część dziatwy szkolnej tworzą potomkowie dawnych absolwentów nieistniejącej już polskiej placówki. Ktoś obliczył, że gdyby od samego początku co dziesiąty uczeń polskiej szkoły posyłał do niej swoje dzieci i wnuki, jeszcze dziś klasy byłyby pełne. Historię dawnej, macierzańskiej placówki przypominają dziś m.in. stare kroniki i fotografie, ale także tablica z nazwiskami nauczycieli i uczniów, którzy w latach II wojny światowej zginęli z rąk nazistów. Przez kilkadziesiąt lat znanej dowołała się ona w westybulu szkoły, od kilku lat jest w szkole. Nowi gospodarzowie placówki usunęli, potem zaś podjęli decyzję o przekazaniu jej jedynej w mieście polskiej organizacji. Teraz, z okazji stulecia macierzańskiej szkoły, zarząd Koła PZKO postanowił znaleźć dla tablicy godne miejsce w odnowionym i zmodernizowanym niedawno Domu PZKO. Od westybulu byłej polskiej szkoły dzieli to miejsce zaledwie kilkanaście metrów.

(h)

(dc)

Prosz do Prosz

Święta Polskie

W polskim kalendarzu jest 12 dni wolnych od pracy. Dni ustawowo wolne od pracy określa ustawa z 1951 roku. Są to: 1 stycznia (Nowy Rok), pierwszy i drugi dzień Wielkiej Nocy, 1 maja (Święto Pracy), 3 maja (rocznica uchwalenia konstytucji), pierwszy dzień Zielonych Świątek, dzień Bożego Ciała, 15 sierpnia (Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny), 1 listopada (Wszystkich Świętych), 11 listopada (Święto Niepodległości) oraz 25 i 26 grudnia (Święta Bożego Narodzenia). W ciągu ostatniego roku Sejm uchwalił trzy nowe święta państwowe, nie są one jednak wolne od pracy.

Fot. MAREK SANTIARIUS

Według ustawy przyjętej w 2005 roku, dzień 31 sierpnia ustanowiono jako Dzień Solidarności i Wolności. Przypada on bowiem w rocznicę porozumień sierpniowych z 1980 roku, święto ma więc na celu upamiętnienie historycznego zrywu Polaków do wolności i niepodległości, który zapoczątkował proces upadku komunizmu. Również w 2005 r. ustanowiono 16 października jako Dzień Papieża Jana Pawła II, wcześniej w tym dniu obchodzono święto kościelne, ustanowione w 2001 r., nazywane Dniem Papieskim. 16 października 1978 r. Arcybiskup Krakowski kardynał Karol Wojtyła został wybrany papieżem i przybrał imię Jan Paweł II. Nowym świętem państwowym jest również od 2004 r. 2 maja – Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Święto Flagi obchodzone jest 2 maja między innymi świętami: 1 maja – Świętem Pracy i 3 maja – Świętem Konstytucji 3 Maja. W latach Polski Ludowej właśnie w tym dniu zdejmowano po 1 maja flagi państwowe, aby nie były eksploatowane w dniu zniesionego przez władze komunistyczne Święta Konstytucji 3 Maja. Również w tym dniu w roku 1945 żołnierze polscy zawiesili biało-czerwony sztandar na kolumnie Siegessäule w Berlinie w trakcie zdobywania tego miasta. Przepisy stanowią, że są to święta państwowe, nie wspominają natomiast, że są to dni wolne od pracy. Aby dane święto państwowe było dniem wolnym od pracy, musi o tym zdecydować ustawodawca, dokonując zmian w ustawie. Oprócz świąt państwowych i religijnych nie brak i innych okazji do obchodów. W kalendarzu można znaleźć mniej znane, np. obchody Dnia Ryby 20 grudnia. Dzień Ryby obchodzony jest jedynie w Polsce przez Stowarzyszenie „Empatia”. W dniu tym, podczas akcji ulicznych organizowanych w polskich miastach, uczestnicy starają się uświadomić społeczeństwu, że ryby nie są przedmiotami i również czują ból. Protesty często mają formę marszów milczenia, a niekiedy połączone są z wypuszczaniem do rzek kupionych karpów. Data obchodzenia tego dnia w okolicach Wigilii ma nakłonić do zastanowienia się nad niehumanitarnym traktowaniem żywych karpów w punktach sprzedaży. Co roku przed świętami media nadają akcji rozgłos.

Co prawda 12 dni w roku jest w Polsce dniami wolnymi od pracy, nie obejmuje to jednak „pracy koniecznej ze względu na użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności”. Od kilku lat trwa dyskusja o godzinach pracy w handlu. Debatę wywołały super- i hipermarkety, otwarte nie tylko w niedzielę, ale i w większość świąt. Do niedawna praca w placówkach handlowych, bez względu na wielkość i asortyment sprzedawanych towarów, była dopuszczalna w niedzielę i święta. W tym roku wprowadzono jednak nowelizację kodeksu prawa pracy. Zgodnie z jego zmodyfikowaną treścią praca w święta w placówkach handlowych jest niedozwolona. Zakaz pracy w placówkach handlowych nie dotyczy niedziel, chyba że w tym dniu tygodnia wypadnie święto. Zakaz dotyczy wymienianych na początku 12 świąt – dni ustawowo wolnych od pracy. Główny inspektor pracy apeluje do pracodawców o respektowanie przepisów wprowadzających zakaz pracy w placówkach handlowych w święta. Za łamanie tych przepisów grożą kary finansowe nawet do 30 tys. zł. Nowelizacja ustawy weszła w życie 26 października br. Pierwsze święto, kiedy nie można było robić zakupów w super- czy hipermarkecie, przypadło na 1 listopada – w dniu Wszystkich Świętych. Okazało się, że większość Polaków mogła się tego dnia obejść bez zakupów. Zakaz pracy w święta w placówkach handlowych dotyczy osób mających status pracownika, nowe przepisy nie oznaczają natomiast zakazu otwarcia placówki handlowej w święta, jeśli pracę wykonywaliby ich właściciele.

W liczbach:

- W Polsce obowiązuje 12 dni wolnych od pracy. Dni ustawowo wolne od pracy określa ustawa z 1951 r.
- W ciągu ostatniego roku Sejm RP uchwalił trzy nowe święta państwowe, nie są one jednak wolne od pracy: 31 sierpnia – Dzień Solidarności i Wolności, 2 maja – Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, 16 października – Dzień Papieża Jana Pawła II.
- 26 października br. weszła w życie nowelizacja kodeksu prawa pracy. W czasie 12 dni ustawowo wolnych od pracy obowiązuje zakaz handlu.

ELŻBIETA PRZYCZKO

MOSTECKA SZKOŁA WSPÓŁPRACUJE Z PLACÓWKAMI Z BELGII I HISZPANII

Jak Europejczyk z Europejczykiem

Przez pięć listopadowych dni – od 16 do 20 listopada – nauczyciele i uczniowie PSP w Mostach k. Jabłonkowa gościli u siebie przyjaciół z Europy Zachodniej. Od dwóch bowiem lat mostECKA szkoła współpracuje, w ramach unijnego programu edukacyjnego Socrates – Comenius „Kolorowa misja”, ze szkołami w Belgii i Hiszpanii.

– W pierwszym roku szkolnym współpracowała z nami jeszcze szkoła z Wielkiej Brytanii, z Liverpoolu, w tym roku jest ona tylko takim cichym partnerem, dlatego jej przedstawiciele nie przyjechali do Mostów. Za rok jednak Anglicy na pewno ponownie włączą się do współpracy już oficjalnie – mówi nauczycielka Romana Farska, koordynator projektu ze strony załzańskiej.

To ona, wspólnie z dyrektorką Aurelią Śliż i resztą kolegów witała w mostECKIEJ podstawówce Hermana Vermeirena i nauczycielkę wuefistki Ann Verhulst ze szkoły Vrije Basisschool „De Minnestraal” z miasta Lebbeke z belgijskiej Flandrii oraz hiszpańskich partnerów z C.P. Los Campos z Asturii: dyrektorkę Florentino Garcję Martina i anglistkę Paulinę Santos Rivero.

Szkoła belgijska bierze w podobnym projekcie udział już po raz trzeci (dlatego dyrektor Vermeiren został tym razem głównym koordynatorem projektu), a Hiszpanie po raz drugi, dla mostECZAN zaś to zupełna nowość. – Sądzę, że wybrano naszą szkołę dlatego, że jesteśmy polską szkołą w Republice Czeskiej. Urzędnicy z Brukseli, którzy wybierają szkoły do podobnych projektów, lubią, gdy szkoła się czymś wyróżnia. W tym wypadku spodobało się im, że nasze dzieci swobodnie mogą rozmawiać w dwu językach – podkreśla R. Farska. – Nauczyciele zaś, oczywiście, muszą dobrze znać język angielski, bo w tym języku porozumiewamy się z partnerami.

Na czym polega cały projekt? Dyrektorka Vermeiren wyjaśnia, że chodzi o współpracę na trzech poziomach: szkół, nauczycieli i uczniów. – Celem projektu jest zaś kształtowanie u dzieci świadomości tożsamości europejskiej. Nie żyjemy przecież w izolacji, musimy poznawać przyjaciół, uświadamiać sobie, co nas różni, ale głównie, co nas łączy. Tylko w ten sposób będziemy mogli się później wzajemnie respektować – mówi Vermeiren. – No a przy okazji nauczyciele mogą się na własne oczy przekonać, jak uczą ich koleżki w innych krajach, jakie są tam metody nauczania.

W ramach projektu „Kolorowa misja” współpracują z sobą uczniowie klas 1 – 5. Są oni zbyt młodzi, by wyjechać do partnerskiej szkoły, nie znają też na tyle angielskie-

go. Współpraca polega na czymś innym. Dzieci otrzymują zadania artystyczne. W pierwszym roku miały np. za zadanie zbierać wszystkie, liście itp., które potem wysłały do kolegów z partnerskich szkół. Ci zaś musieli stworzyć z nich małe dzieła sztuki. Drugim zadaniem było przygotowanie kolaży na temat uczuć – szczęścia, smutku... I te prace trafiały do kolegów z zagranicy i

Fot. Archiwum szkoły

Goście z Belgii i Hiszpanii (z prawej) z mostECKIMI przyjaciółmi.

można je oglądać na szkolnych korytarzach.

– Dzieci robiły też kukiełki, z którymi ich koleżki grały później w przedstawieniach szkolnych, a teraz ponownie powrócimy do kolaży, ale wytwarzanych nową techniką i na specjalnym papierze, który przywieźli partnerzy z Belgii – informuje R. Farska. – Powstała też kolejna inicjatywa – dzieci tworzą książki z bajkami z otwartym zakończeniem – z obrazkami i tekstami w języku narodowym i angielskim. No i partnerzy muszą dopisać dalszy ciąg. Książeczki powinny być gotowe do końca roku szkolnego. Później ponownie powstaną kukiełki przedstawiające bohaterów tych bajek, a co za tym idzie – kolejne przedstawienia.

Zdaniem przedstawicieli zaprzyjaźnionych szkół, to wszystko uświadamia dzieciom, że mają przyjaciół w innej części Europy. – Wprawdzie te dzieci są jeszcze małe, ale wspólnie z nauczycielami szukają krajów swoich przyjaciół na mapie, „serfują” w Internecie, by więcej się dowiedzieć o takim

państwie. Pamiętam, jak dostaliśmy nas zdjęcia z Mostów – dzieci były wprost zachwycone śniegowymi krajobrazami – wspomina Paulina Santos Rivero z hiszpańskiej Asturii. A R. Farska dodaje: – Z początku nasze dzieci nie umiały nawet znaleźć Belgii lub Hiszpanii na mapie polskiego, gdy trzeba było w swoim kraju podać państwo rozpoczęcia się na literę „b”, wszystkie dzieci napisały „Belgia”.

– Wielka w tym zasługa nauczycieli – wyjaśnia dyrektor Vermeiren. – Bo ci wyjeżdżają do partnerskich szkół. Podczas takich wyjazdów zbierają doświadczenia i informacje

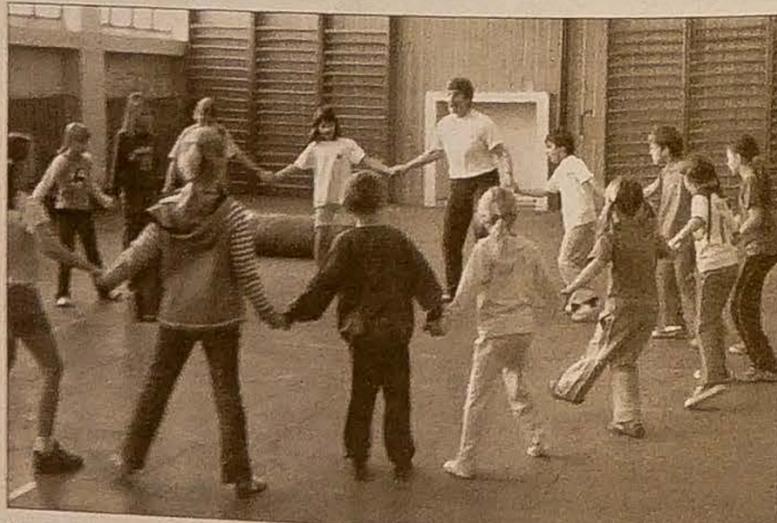
o szkołach i metodach nauczania w innych krajach, ale spotykają się też z dziećmi. I tam opowiadają im o ich rówieśnikach, o ich zainteresowaniach. Jeśli chodzi o kontaktowanie przez dzieci bliższych kontaktów czy wymianę listów, to projekt jest raczej sceptyczny. – Przeszkadza bariera językowa. Dzieci słabo znają angielski, a w Hiszpanii gójszka uczyni angielskiego piero od 7. klasy. Musielibyśmy rodzice lub nauczyciele.

R. Farska informuje, że spotkanie w Mostach jest spotkaniem najbardziej roboczym. Podkreśla, że jak wcześniejsze w Belgii – MostECKI przede wszystkim opracowywał współpracę w bieżącym roku szkolnym, ustalić terminy. Natomiast drugi rok współpracy na spotkaniu w Hiszpanii.

Goście z zachodu Europy pewnie mnie, że są zwracaniem szym regionem, a zwłaszcza tym, że na Zaolziu są także szkoły polskie. Zwidzili zaś nie tylko MostECKI, ale także oba Cieszyńskie, gdzie wiodnikami byli uczniowie szkoły-gospodarza. – Mogli w ten sposób potrenować co nieco swój angielski. To bardzo dobrze, że dzieci uświadamiają sobie, że trzeba się uczyć języków, by łatwiej porozumieć z przyjaciółmi – stwierdził Vermeiren.

R. Farska i dyrektor Aurelia Śliż dodały zaś, że goście przypominają im o bardzo ważnej sprawie – o każdej partnerskiej szkole jest lista małych boisk, na których dzieci mogą się bawić podczas przerwy. Chcemy zwrócić się do rodziców Mostów, by pomogli nam zorganizować coś podobnego w naszym mieście. Jeśli się uda, to będzie to kolejny przykład tego, że współpraca w ramach podobnych projektów przynosi si owoce.

JACEK SIŁOŃ

Wuefistka Ann Verhulst z Belgii z młodymi mostECKANAMI w sali gimnastycznej.

Temiota

Nr 309

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przysyłać pod adresem „GL” lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ♦ Numer zamknięto 3. 12. 2007

OPINIE

ANDRZEJ NOWAK:

Dlaczego warto być Polakiem?

Zeby polskość stała się znowu atrakcyjna, musi odnaleźć swoją zrozumiałą dziś misję, ideę. To samo zresztą dotyczy także europejskości, która wciąż nie może się odnaleźć w biurokratycznych strukturach Unii; to samo dotyczy w gruncie rzeczy każdego narodu. Zeby przetrwać, trzeba odnaleźć swój sens niematerialny.

Jeśli chcemy poszukać źródeł polskiego patriotyzmu – innych niż szowinizm imperium, innych niż kłamstwa z PRL, skierować powinniśmy się w stronę ideałów Rzeczypospolitej i niepodległości. W tych dwóch sprawach, które łączy jedna

idea nadrzędna: wolności – kryje się to dziedzictwo, bez którego rozumienia i podjęcia nie będziemy Polakami, nie pojmimy siebie jako wspólnoty, w której warto być. A tylko wtedy odzyska ona swoją siłę przyciągania – tę, jaką polska wolność miała w wiekach XV–XVII dla setek rodów litewskich, ruskich, pruskich i ormiańskich, i tę, jaką odzyskała w wieku XIX (bez państwa) dla tych, których zafascynowało hasło „walki za waszą i naszą”.

(Profesor UJ i redaktor naczelny czasopisma „Arcana”, na łamach „Rzeczpospolitej”.)

JACEK SIKORA

◆ ◆ ◆

Znudziły mnie Panie te nasze szloch i mądrość niezmierną wszystkich generacji każde podanie ręki po uprzednim podłożeniu nogi

Być może wyjadę nie wiem dokąd ani po co Album rodzinny pokazywać będą tylko znudzonym ludziom w najgorszych knajpach

Będą mi zazdrościć i marzyć o wyjeździe od siebie i o fotografii dziadka w mundurze z pierwszej republiki

◆ ◆ ◆

Cóż się stało z nami Gdzie odeszliśmy z tego listopada - kulejąc Grudniowy rynek topi się w kałużach i spływa w ostatnich dniach Adwentu

Nie ma wspólnoty zapominamy o bliźnich Co się stało – niby nic a odeszliśmy tak daleko – do własnych domów gdzie staramy się usprawiedliwiać własne grzechy przy sztucznej choince

Bal u Chochoła

Niech będzie bal – taki normalny Z występem dziatwy szkolnej „piekłem” pod schodami gdzie leje się wódka warzónka i lzy

Poloneza niech prezes prowadzi W pierwszych parach solidni niby-biznesmeni poeta który wiersze układa według ostatnich notowań na giełdzie historycy od siedmiu zaolziańskich boleści

które stawiamy na równi z siedmiu cudami świata Ruszmy wreszcie w ten ostatni chochołi taniec Niech odprysną naszym w sokowirówce odwieczne bóle

I niech zostanie tylko na kacu pioseccańskie zaśnięzone pole z ostawkami czekającymi na lato

Wiersze ze świeżo wydanego tomu *Za późno na wiosnę / Prześni podzłaz na jaro*. Książkę w cenie 89 Kc można m.in. nabyć w Klubie Polskiej Książki i Prasy pp. Wirthów w Cz. Cieszynie.

Opr. (k)

Wyścigi ryb w Olzie

W Olzie od dawien dawna wyścigi wśród ryb szczupaki. Ich król z ich rodu był już stałym i nie miał następcy. W wyścigach ryba zwyciężyła nad człowiekiem. W wyścigach ryba zwyciężyła nad człowiekiem. W wyścigach ryba zwyciężyła nad człowiekiem.

I tak też król Szczupak III zrobił. Jego posłowie pływali po całej rzece, ogłaszając, że za tydzień odbędą się wyścigi w pływaniu pod prąd, a zwycięzca zostanie przyszłym rybnym królem. Ryby od razu rozpoczęły trening. Rybacy nad Olzą nie mogli się nadziwić, ponieważ cały tydzień odchodzili z rzeki z pustymi rękoma. Nie ma się co dziwić, ryby mają teraz inne troski!

Po tygodniu wszystkie ryby w wyznaczonym czasie przybyły przed tron króla Szczupaka III.

– Mili moi, ponieważ nie umiemy się między sobą dogadać, kto będzie moim następcą w naszej rzece, zadecydują o tym wyścigi. Chodźcie wszyscy na linię startową pod drewniany most. Będziecie pływać pod prąd do celu, który znajduje się pod starym młynem. Tam będą na was czekać sędziowie, na czele z wodnikiem Cyprianem.

Zawodnicy popłynęli pod most, a tam dał sygnał do startu mędrzec rak. Ryby ruszyły naprzód, woda pieniała się i wirowała. Czegoś takiego rybacy nigdy jeszcze tu nie widzieli.

Niestety nie wszyscy walczyli w uczciwy sposób. Za pierwszym

zakrętem odpadły brzanka i pstrąg, gdyż wcisnął je pomiędzy dwa głazy szczupak. Na szczęście widziała to ropucha, który wszystko uważnie obserwowała. Przedstawiciele szczupaków otrzymali punkty karne. Inni też dostali. Ryby szturchały się i wypychały z torów, ponieważ każda marzyła o najwyższym honorze. Sędziowie zważali jednak na dotrzymanie reguł i winowajców z wyścigów nieubłagane dyskwalifikowali.

Na koniec do starego młyna zbliżał się tylko sandacz i dziarski sum. Już-już wydawało się, że zwycięzca zostanie szybki sandacz, lecz parę metrów przed końcem skałczył sobie ogon na ostrym kamieniu. Ostatecznie zwyciężył więc jednak sum.

Główny sędzia wyścigów, wodnik Cyprian ogłosił wyniki królowi Szczupakowi III i on uznał zwycięzcę za swego prawomocnego następcę. Od tego czasu w rzece Olzie sprawiedliwie panuje już nowy rybnik król Baltazar I Wąsaty z rodu sumów.

EVA HAJDU
BRONISŁAW ONDRASZEK
(Opowieść z niedawno wydanej książki *Bajki z Olzy*.)

Emigracja zarobkowa i polityczna

Krajowe spojrzenie na emigrację to zupełne bujanie w obłokach z rzeczywistością nie mające nic wspólnego. Zaczyna się od uroczystych zjazdów „organizacji” polonijnych, które poza odpryskowymi wyjątkami nie reprezentują nikogo. Jan Nowak-Jeziorański, Gustaw Herling-Grudziński, Jerzy Giedroyc, Witold Gombrowicz, Czesław Miłosz, Włodzimierz Odojewski, Konstanty Jeleński, Janusz Głowacki, Miłosz Benedyktowicz, Krystian Zimmerman, Zbigniew Rybczyński, Józef Mackiewicz, Tadeusz Brudziński, Zbigniew Brzeziński... – jeśli mieli kiedykolwiek do czynienia z organizacjami polonijnymi, to w tej tylko mierze, że ich, w większości, zwalczały i opluwały.

Emigrowało się z Polski z przyczyn przeróżnych, pominiemy na chwilę motywy polityczne, przede wszystkim „za chlebem” – i nie ma w tym niczego droższego. Tyle że ta motywacja nie zaspokaja ambicji samych emigrantów. Z jaką ulgą i podświadomą radością – patrzyłem na to z bliska – przyjęli oni proklamowanie

stanu wojennego w 1981 r. Oto nareszcie stawali się i oni „politycznymi”. Racja ich wyboru została uznana i przypieczętowana. Można było, co skądinąd bardzo ładnie, wysłać paczki, pikietować złowieszcze placówki dyplomatyczne, wygwizdywać występy reżymowego Mazowsza. Rok 1989 zdezorientował nieco emigrację (jakiś miniprocent nawet do kraju wrócił) i zdał na bolesne rozterki.

Nieco bardziej skomplikowana jest tylko kwestia emigracji najnowszej – irlandzkiej i brytyjskiej przede wszystkim. Dostaje ona bowiem gęsiej skórki słysząc nadwiślańskie dyskusje o swoim wracaniu lub niewracaniu i wnoszeniu pozyskanych doświadczeń i umiejętności do narodowej spuścizny. Tymczasem sprawa jest prosta już nie jak drut, ale drutów pęczek. Ci, którzy dostali pracę, rozjeżdżali się, o powrocie nie myśląc z tego już choćby powodu, że lata płyną, ciało słabnie... Wrócić do Polski ze swoimi doświadczeniami nieudacznicy. Rozgorzyczeni, niedocenieni. LUDWIK STOMMA

Czy Mieszko był Normanem?...

W ten sposób Hipotezę tę sformułował polski historyk Karol Szajnocha a teraz przywrócił ją archeolog Zdzisław Skrok. Oto wygłoszona podczas rozmowy z Geremkiem w „Rzeczpospolitej”.

Fot. Albert Zawada

Wielki Mieszko I może jedynie być bardziej pokazany nam jego wizerunek. W barbarzyńskiej Europie, w walce z wszystkimi ze wszystkimi, kiedy liczyło się jedynie prawo miecza, ów wielki Mieszko stworzył coś z niczego. I wiele wskazuje na to, że dokonał tego człowiek wyjęty spod prawa. Tak uważał Karol Szajnocha, pierwszy polski historyk, który wysnuł teorię o Normanach wikingach jako założycielach państwa polskiego. Twierdził on na przykład, że słowo „lach” wzięte od normńskiego „utlag”, co oznaczało „być może więc pierwszy władca kraju Pomorza, uciekinierem z pomorskiego Truso, osady założonej przez duńskich wikingów. Jego siedzibą nowych państw tej ziemi mogły być wyspy na jeziorze Gopło bądź jeziorze Czajka. Jako niezrównani żeglarze i zawo-

dowi wojownicy przybyłe ze Skandynawii nie mieli się czego obawiać. Najprawdopodobniej na początku wcale nie chcieli zakładać tu swojego państwa, a jedynie bazę wypadową dla zdobycia najcenniejszego skarbu nasychnych ziem – niewolników.

W wielkopolskiej ziemi znaleziono mnóstwo arabskich monet. Za co mogli je dostać pierwsi Piastowie? Bez wątpliwości za ludzi.

Zresztą oprócz monet w ziemi wielkopolskiej pełno jest pozostałości po Normanach – od insygniów po naczynia, monety i broń. Nie wiemy, czy Mieszko i jego ludzie to pierwsi, czy któregoś z kolejnych pokoleń przybyszów z północy. Wiadomo, że swoją córkę Świętosławę wzięną także Sygrydą bądź Storadą, wydał za króla Szwecji Eryka Zwycięskiego. Po jego śmierci zaś została żoną króla Danii Swena Siemobrodego. Czy dwaj potężni monarchowie północnej Europy poślubiłby córkę słowiańskiego, nawet zamożnego, królika z dalekich kniej? Nie sądzę. Uważali się za lepszych i cenili przede wszystkim ludzi swojej krwi.

Historycy przypuszczają, że pierwotnie nasz Mieszko występował pod germańskim imieniem – Dagome. Pojawia się ono w dokumencie *Dagome Iudex*, w którym władca Polan oddaje swoje państwo pod opiekę papieską. Być może prawdziwe niesłowiańskie imię Mieszka brzmiało *Dago*, choć kwestia imienia jest rzeczą drugorzędą. Z relacji Ibrahima Ibn-Jakuba wiemy, że władca Polan dysponował trzytysięczną drużyną, która budziła postrach i podziw w Pradze, do której arabski podróżnik dotarł. Wielu historyków twierdzi, że była to drużyna zaciężna słowiańskiego księcia, ale znając osiągnięcia militarne i polityczne ówczesnych Normanów – np. na terenie Anglii i Normandii, gdzie zbudowali oni własne państwa, tworząc warstwę rządzącą w morzu podbitej ludności miejscowej – można przypuszczać z dużym prawdopodobieństwem, że nie inaczej było u nas. Przypuszczać można również, że tak samo jak na tamtych terenach, a także na Rusi, Normanowie szybko się asymilowali, przyjmowali język i zwyczaje tubylców. Szczególnie że przybywali bez kobiet i żenili się z miejscowymi pięknościami. A wiadomo jak Słowianki potrafią zawrócić w głowach cudzoziemcom.

Opr. (k)

Telewizja

WTOREK 4 GRUDNIA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 4 grudnia 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Moda na sukces 9.20 Smoczko opowieści - Nowy przyjaciel 9.50 Domowe przedszkole - Jak to z węglem było 10.20 Świnka Peppa - Chora Peppa 10.25 Atlantis High 10.55 Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku 11.05 Zwierzowiec - Pies czy kot? Owczarek niemiecki 11.25 Zdrowo z Jedyką 11.40 Telezakupy 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Tak jak w Unii 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.30 Jaka to melodia? 13.55 Średniowieczna Europa - Wychodzenie z mroku 14.30 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 15.00 Wiadomości 15.10 Królowie śródmieścia - Portret z kotem 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.30 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Mordercza intryga (film USA) 21.50 Misja specjalna 22.25 Billy i Colette (film fr.) 0.05 Ekonomiczny kalejdoskop Jedynki 0.35 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 1.00 Karol II - Władza i namiętność 2.00 Był taki dzień 4 grudnia 2.05 Notacje - Andrzej Czeczot.

■ TVP 2

6.15 Statek miłości (s.) 7.15 Gruzińska świeca dla Boga 7.35 Jak to działa? Błędny rycerz, czyli o śrubach (s. anim.) 8.00 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 Lokatorzy - Sprawa ambicji (s.) 11.40 Dr Quinn (s. USA) 12.35 Złotopolscy - Uczuciowe remanenty (s.) 13.05 Delfin - bohater doskonały 14.05 Podróż z żartem - Izrael 15.00 Flipper - Wyspa małp 15.50 M jak miłość (s.) 16.45 Dwie strony medalu (s.) 17.20 Co ludzie powiedzą? 18.00 Program lokalny 19.00 Koło fortuny 19.35 Kocham kino 20.00 M jak miłość (s.) 20.50 Kulisy serialu „M jak miłość” 21.00 Magazyn Ekspresu Reporterów 21.30 Panorama 22.00 Wieczór filmowy - Kocham kino 22.05 Wszystko o mojej matce 23.55 Na jedwabnym szlaku - Nepal 0.45 Portret psychologiczny zamachowca 1.40 Wielcy odkrywcy - Benedykt Polak 1.45 Z Dwójką bezpieczniej 1.55 Noc zagadek - teleturniej interaktywnej.

BILLY I COLETTE

100 min. Francja 2004
TVP 1, wtorek 4. 12., godz. 22.25
Reżyseria: Serge Frydman
Występują: Vanessa Paradis, Vincent Rottiers, Eduardo Noriega, Eric Ruf, Claude Perron, Thomas Fersen, Anne-Marie Loop i inni.

Aby zatrzymać przy sobie uchłanego Romaina, Colette, młoda prostytutka, mówi mu, że będzie miała dziecko. Teraz musi jak najszybciej faktycznie zajść w ciążę, bo inaczej jej kłamstwo się wyda. Wkrótce odbiera telefon od koleżanki po fachu, która właśnie wyszła z więzienia. Peggy prosi Colette, żeby ta odebrała z sierocińca jej syna. Billy'ego, i przeprowadziła go na dworzec. Chłopiec ma klucz do skrytki dworcowej, w której Peggy ukryła zarobione pieniądze przed stręczycielem Kwańskim.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.00 Serwis info 8.02 Gość poranka 8.15 Serwis info 8.35 Korespondent TVP o poranku 9.00 Serwis info 10.03 Serwis ekonomiczny 10.12 Gość poranka 11.03 Biznes - otwarcie dnia 11.30 Serwis info 12.10 Komentarz - kraj 12.26 Serwis kulturalny 12.30 Serwis info 13.03 Serwis ekonomiczny 13.08 Komentarz - świat 13.30 Serwis info 14.08 Komentarz - kraj 14.30 Serwis info 15.10 Raport z Polski 15.30 Serwis info 16.12 Rozmowa dnia 16.30 Serwis info 16.45 Aktualności 16.50 Relacje 17.00 Punkt widzenia 18.00 Aktualności 18.45 Trójka tam była 19.00 Debaty o górnictwie 19.50 TV Katowice zaprasza 20.01 Minęła 20-ta 20.30 Serwis info 20.35 Minęła 20-ta 21.05 Telekurier bliżej Ciebie 21.30 Serwis info 22.16 Ekonomia i rynek - Magazyn TVP Info i Rzeczpospolitej 22.30 Serwis info 0.01 Numer 17 1.00 Minęła 20-ta 2.09 Ekonomia i rynek 2.19 Spelniona w biznesie.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.30 Adam i Ewa 7.45 Wielka wygrana (teleturniej) 8.45 Lowcy skarbów 9.45 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - Lustrane odbicie 10.45 Świat według Kiepskich - Magister, jego mać 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Zostać miss 13.00 Tylko miłość (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Świat według Bundych (s.) 15.50 Wydarzenia 16.20 Interwencja 16.40 Graczykowie (s.) 17.15 Świat według Kiepskich - Genialny Szopen (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Halo Hans 21.00 Titanic (film USA) 23.15 Chirurdzy (s. USA) 0.15 Nasze dzieci 1.15 Nagroda gwarantowana 2.15 Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.05 Teleranek 9.10 Klocki 9.25 Telewizyjna szkoła 9.40 Geografia świata 10.00 Wiadomości 10.05 Hrabiny (s.) 11.00 Talk show Jana Krausa 11.45 Uwięzieni za żelazną kurtyną 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.25 Ćwiczmy z TVC 13.35 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 14.00 Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) 14.25 13 komnata... 15.00 Wiadomości 15.05 Zakochana (film) 16.00 Zaczarowane przedszkole 16.30 Nauka jest zabawna 16.55 Pomagajmy sobie 17.15 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Czarne owce 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Dom - to sztuka (poradnik) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Katastrofy lotnicze (s. dok.) 21.00 Wszystko party (talk show) 21.50 Historie sław 22.40 Piękne miasta 23.10 Wiadomości, prognoza pogody, sport 23.20 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.25 Na moll... (pr. muz.) 0.10 Pojedynki przywódców 0.35 Mieszkać - to sztuka 1.20 Nie mam pracy.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Reporterzy TVC 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.25 AZ-kwiz 11.45 Żywe serce Europy 11.50 Auto Moto Revue (mag.) 12.15 GEO 12.45 Tak, panie ministrze (s.) 13.15 Game Page 13.35 Boisko 7 15.45 Świat książek 16.00 Planeta Nauki 16.20 Lapidarium 16.35 Dołącz do nas (pr. publ.) 16.50 Nie poddawaj się (pr. ekol.) 17.10 Sedno 17.15 Rodzina, szkoła i ja (mag.) 17.30 Poradnik zdrowotny 17.40

Diagnoza 18.00 Telewizyjny klub nie słyszających 18.30 Nadal tutaj jestem 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 J. Angielski - ekstr 19.30 Ćwiczmy z TVC 19.35 Simpsonowie (s. anim.) 20.00 Piękne zguby (talk show) 20.25 Sprawa dla ombudsmiana 20.45 Jak się żyje... 21.00 Wydarzenia, komentarze 21.30 Pomiędzy - staro-nowa twarz Europy 22.00 Huff (s.) 22.50 Klub dokumentalny 23.45 Dogrywka 0.20 Wieczór na temat... 2.15 Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hotel Hansson (s.) 9.30 Eloise i Boże Narodzenie (film kan.) 11.10 Ulica (s.) 11.55 Zawodowcy (s.) 12.55 Lenssen i spółka (s.) 13.45 Ostry dyżur (s.) 14.45 Czarodziejki (s.) 15.40 Bez śladu (s.) 16.30 Świat według Bundych (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Kryminalne zagadki Miami (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.20 Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.10 112 (mag.) 22.45 Harley Davidson i Marlboro Man (film USA) 0.35 Zimowy raj (s.).

■ PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) 7.05 Malcolm w tarapatkach (s.) 8.00 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.50 Jesteś moim życiem (s.) 9.50 Krok za krokiem (s.) 10.45 Diagnoza morderstwo (s.) 11.45 Hercule Poirot (s.) 12.50 Lekarz z gór (s.) 13.45 Morderstwa w Kitzbühel (s.) 14.40 Renegat (s.) 15.35 Morderstwa w Midsomer (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 Wiadomości, prognoza pogody 18.05 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.55 Wiadomości, sport 19.25 M.A.S.H. (s.) 20.00 Bardzo delikatne zwiazki (s.) 21.15 Dziewczyny Cheetah II (film USA) 23.20 Zaginiona (s.) 0.15 Blisko domu (s.) 1.05 Zapytaj o przyszłość.

ŚRODA 5 GRUDNIA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 5 grudnia 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Moda na sukces (s.) 9.20 Łatek - Włóczędzy 9.55 Domisie - Porządki i podarunki 10.25 Lilli czarodziejka - Lilli na Dzikim Zachodzie (s.) 10.50

Z DZIENNIKA ELLEN

RIMBAUER: CZERWONA RÓŻA
95 min. USA 2003

TVP 2, środa 5. 12., godz. 22.00
Reżyseria: Craig R. Baxley
Występują: Lisa Brenner, Steven Brand, Kate Burton i inni.

Rok 1910, Seattle. Ellen Rimbauer po ślubie wprowadza się do rezydencji o nazwie Czerwona Róża. Wkrótce okazuje się, że pan Rimbauer zdradza żonę z jej przyjaciółkami, odwiedza też nocami młode służące. Kobiety, które zetknęły się z nim bliżej, znikają bez śladu. Ellen odkrywa, że zaginione krają po posiadłości w postaci duchów. Przejęta odkryciem, decyduje się urządzić seans spirytystyczny. Wezwana wróżbitka wyjawia Ellen, że dla zapewnienia sobie bezpieczeństwa musi stale rozbudowywać dom. W przeciwnym razie Czerwona Róża unicestwi ją.

Angielski z Jedyką, czyli The Best Guest Show 11.00 Borem, lasem... 11.20 Kwadrans na kawę 11.35 ZUS dla Ciebie 11.40 Telezakupy 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Siła z natury 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 Errata do biografii - Maciej Słomczyński 14.30 Raj 15.00 Wiadomości 15.10 Królowie śródmieścia - Podróż w nieznane 16.05 Moda na sukces 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Cudowna przemiana (film USA) 22.00 Autografy 22.55 Idealna córka (film USA) 0.25 Angelus 2007 0.45 HD 1.00 Sparkhouse 1.55 Był taki dzień 5 grudnia 1.59 Notacje - Andrzej Ciechanowiecki.

■ TVP 2

6.00 Statek miłości (s.) 7.05 Chanuka 7.35 Jak to działa? O dojeniu mamutów, czyli o krążkach (s. anim.) 7.55 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 Lokatorzy - Fałszywe wnioski (s.) 11.40 Dr Quinn (s.) 12.30 Koło fortuny 13.00 Panteiry w moim domu 13.50 Europa da się lubić - Faux pas 14.40 Malina TV 15.10 Flipper - Atak delfina 15.55 M jak miłość (s.) 16.50 Alternatywy 4 - Przydział (s.) 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Jeden z dziesięciu 19.35 S.O.S. Dzieciom! 20.00 Barwy szczęścia (s.) 20.55 Od miłości do szczęścia 21.00 „M jak miłość” kontra „Na dobre i na złe” 21.30 Panorama 21.55 Sport-telegram 22.00 Z dziennika Ellen Rimbauer - Czerwona róża 23.35 Portret psychologiczny Adolfa Hitlera 0.30 Zabiełem Johna Lennona 1.20 Fabryka śmiechu 2.10 Noc zagadek - teleturniej interaktywnej.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.00 Serwis info 8.02 Gość poranka 8.15 Serwis info 8.35 Korespondent TVP o poranku 8.45 Raport z akcji 9.00 Serwis info 9.16 Serwis ekonomiczny 9.30 Serwis info 10.05 Serwis kulturalny 10.10 Gość poranka 11.03 Biznes - otwarcie dnia 11.30 Serwis info 12.08 Komentarz - kraj 13.08 Komentarz - świat 13.30 Serwis info 14.08 Komentarz - kraj 14.30 Serwis info 15.10 Raport z Polski 15.30 Serwis info 16.12 Rozmowa dnia 16.30 Serwis info 16.45 Aktualności 16.50 Kronika miejska - Zabrze 17.00 Raport z akcji 18.00 Aktualności 18.45 Nasz reportaż 19.00 Okienko 19.15 Jurajski pomysł na weekend 19.20 Kronika miejska - Chorzów 19.35 50x50 19.50 TV Katowice zaprasza 20.01 Minęła 20-ta 20.30 Serwis info 20.35 Minęła 20-ta 21.05 Telekurier bliżej Ciebie 21.30 Serwis info 21.45 Aktualności 22.16 Ekonomia i rynek 22.30 Serwis info 0.01 Ekscentrycy 0.50 Minęła 20-ta 1.33 Serwis info.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.30 Adam i Ewa 7.45 Wielka wygrana (teleturniej) 8.45 Lowcy skarbów 9.45 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze 10.45 Świat według Kiepskich - Genialny Szopen (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Zostać Miss 13.00 Tylko miłość (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Świat według Bundych (s.) 15.50 Wydarzenia 16.20 Interwencja 16.40 Graczykowie (s.) 17.15 Świat według Kiepskich - Ziarno (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 I kto tu rządzi? 20.30 Świat według Kiepskich - Wezryt (s.) 21.00 Co za życie 21.55 Studio Lotto 23.30 Wścig Cannonball (film USA) 1.35 Nagroda gwarantowana 2.35 Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.05 Teleranek 9.10 Klocki 9.25 Telewizyjna szkoła 9.40 Geografia świata 10.00 Wiadomości 10.05 Hrabiny (s.) 11.00 Talk show Jana Krausa 11.45 Uwięzieni za żelazną kurtyną 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.25 Ćwiczmy z TVC 13.35 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 14.00 Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) 14.25 13 komnata... 15.00 Wiadomości 15.05 Zakochana (film) 16.00 Zaczarowane przedszkole 16.30 Nauka jest zabawna 16.55 Pomagajmy sobie 17.15 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Czarne owce 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Dom - to sztuka (poradnik) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Katastrofy lotnicze (s. dok.) 21.00 Wszystko party (talk show) 21.50 Historie sław 22.40 Piękne miasta 23.10 Wiadomości, prognoza pogody, sport 23.20 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.25 Na moll... (pr. muz.) 0.10 Pojedynki przywódców 0.35 Mieszkać - to sztuka 1.20 Nie mam pracy.

rowane przedszkole 9.00 Telewizyjny klub nie słyszających 9.30 Nadal tutaj jestem 9.30 Wiadomości 10.05 Białe żar (film USA) 12.00 Wiadomości z TVC 13.40 Dom - to sztuka 14.05 Wędrująca kamera (s. dok.) 14.30 Sabotaż (mag.) 15.00 Wiadomości 15.05 Bananowe ryby 15.35 Hobby magazyn J. Bohdalowej 16.00 Zaczarowane przedszkole 16.30 Minuta z przyrody 17.15 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Testy, raporty, reportaże 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Pokrywką (mag.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szczęśliwej 20.00 Bywalcy (pr. roz.) 21.05 Jak do Ciebie 22.00 Na tropie (mag. krym.) 22.25 Poker 22.55 Wiadomości, prognoza pogody, sport 23.05 Losowanie Sportki i Szczęśliwej 23.40 Losowanie Szczęśliwej 10 23.45 Chłopaki w akcji 0.10 Moda - Ekstrawagancja - Maniera 0.30 Kinobox 1.00 Simpsonowie 1.20 AZ-kwiz.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Piękne zguby 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.25 AZ-kwiz 11.45 Żywe serce Europy 11.40 kondycji (mag.) 12.20 Obłęd (mag.) 12.50 Duchowa kuchnia 13.20 Po powierzchni 13.40 Samowity świat rekordów i ciekawostek (mag.) 14.10 Fokus TVC 14.35 Kwiz dla dzieci 15.00 Pomagajmy sobie 15.15 Tajemnice Wizarza 15.35 Europa dziś (mag.) 16.00 Frank O. Gehry (dok.) 16.30 Współczesna architektura - kamienie 17.10 Przymat 17.30 Port 18.00 Kosmopolis (mag.) 18.30 City Police - Warszawa 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Angielski z Jedyką dla najmłodszych 19.15 Język hiszpański 19.30 Ćwiczmy z TVC 19.35 Simpsonowie (s. anim.) 20.00 Nasz czeski charakter 20.25 Debaty 21.00 Wydarzenia, komentarze 21.25 Mój wujaszek z Ameryki (film fr.) 23.30 Terra missa 0.40 Nocny klub filmowy: Podwójne życie Weroniki (film pol.) 1.45 Bebel.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hotel Hansson (s.) 9.30 Sędzia (film USA) 11.15 Ulica (s.) 11.55 Zawodowcy (s.) 12.55 Lenssen i spółka (s.) 13.45 Ostry dyżur (s.) 14.45 Czarodziejki (s.) 15.35 Bez śladu (s.) 16.30 Świat według Bundych (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Kryminalne zagadki Miami (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Miejsce w życiu (s.) 21.20 Skazany na śmierć (s.) 22.10 Na własne oczy 23.00 Agenci NCIS (s.) 23.55 Prawo i porządek (s.) 0.40 Alias (s.).

■ PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) 7.05 Malcolm w tarapatkach (s.) 8.00 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.45 Jesteś moim życiem (s.) 9.50 Krok za krokiem (s.) 10.40 Diagnoza morderstwo (s.) 11.40 Hercule Poirot (s.) 12.40 Lekarz z gór (s.) 13.40 Morderstwa w Kitzbühel (s.) 14.40 Renegat (s.) 15.35 Morderstwa w Midsomer (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 Wiadomości, prognoza pogody 18.05 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.55 Wiadomości, sport 19.25 M.A.S.H. 20.00 Lotnisko (s.) 21.15 Bogactwo biedaki (film USA) 23.15 Instytut zabójcy (s.) 0.15 Drunken (film niem.) 2.00 Zapytaj o przyszłość.

WTOREK 4 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Domisie 9.00 Moliki książkowe, czyli - co czytać dziecku (mag.) 9.10 Magazyn Medyczny 9.25 Rok w ogrodzie 9.45 Mieszkać w Europie - Przeprowadzki (rep.) 10.05 Byłoby dobrze było nam - koncert Anny Treter 10.30 Dzień jak co dzień (rep.) 10.40 Ranczo (s.) 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Sportowy tydzień 13.15 Warto kochać (s.) 14.00 Forum 14.45 Folkogranie 15.00 Rozmowy na temat... 15.10 Praszczur (dok.) 15.35 Podróżnik - Antigua 15.55 Zwierzowiec 16.10 Magazyn Medyczny 16.25 Rok w ogrodzie 16.45 Moliki książkowe, czyli - co czytać dziecku (mag.) 17.00 Teleexpress 17.15 Domisie 17.40 Cała naprzód (mag.) 18.00 Poczta polowa Dwójki 18.25 Polska z bocznej drogi 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Reksio 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Polska racja 21.05 Kopciuszek (s.) 21.35 Wyjechani 22.05 Warto rozmawiać 23.00 Magazyn Ekspresu Reporterów 23.30 Panorama 23.55 Rok w ogrodzie 0.15 Poczta polowa Dwójki 0.40 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania 1.15 Reksio 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Polska racja 2.55 Kopciuszek (s.) 3.20 Wyjechani (dok.) 3.50 Warto rozmawiać 4.40 Polska z bocznej drogi 4.50 Opowieści telewizyjne (s.).

ŚRODA 5 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Domowe przedszkole 9.00 Leśnym tropem (rep.) 9.20 Poczta polowa Dwójki 9.45 Szansa na Sukces 10.35 Z archiwum IPN (mag.) 11.00 Architektura Warszawy 11.15 S. O. S. Dzieciom! (s.) 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Polska racja 13.15 Kopciuszek (s.) 13.40 Wyjechani (dok.) 14.10 Duże dzieci 14.55 Magazyn Ekspresu Reporterów 15.20 Łączy nas Polska 15.40 Polska z bocznej drogi 15.55 Kuchnia z Okrasą 16.15 Laboratorium XXI wieku (mag.) 16.35 Leśnym tropem (rep.) 17.00 Teleexpress 17.15 Domowe przedszkole 17.40 Wojciech Marczewski (rep.) 18.05 Polska z bocznej drogi 18.15 S. O. S. Dzieciom! (s.) 18.35 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Paczka znad Kangurkowego Potoku 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Więści Polonijne 21.05 Egzamin z życia (s.) 21.50 Na Piwnej (dok.) 22.20 Biznes z gwarancją (mag.) 22.40 Errata do biografii - Świadkowie Katynia (dok.) 23.10 Anna Dymna - spotkajmy się 23.30 Panorama 23.50 Misja specjalna (mag.) 0.20 S. O. S. Dzieciom! (s.) 0.40 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Paczka znad Kangurkowego Potoku 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Więści Polonijne 2.55 Egzamin z życia (s.) 3.40 Na piwnej (dok.) 4.10 Wojciech Marczewski (rep.) 4.35 Cała naprzód (mag.).

CZWARTEK 6 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Budzik - Parasole 9.00 Raj 9.25 Wojciech Marczewski (rep.) 9.50 Wideoteka dorosłego człowieka 10.30 Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) 10.50 Wielkie sprzątanie 11.10 Zaproszenie 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Więści Polonijne 13.15 Egzamin z życia (s.) 14.00 Errata do biografii - Świadkowie Katynia (dok.) 14.25 Biznes z gwarancją (mag.) 14.45 Na Piwnej (dok.) 15.15 Misja specjalna (mag.) 15.40 Anna Dymna - spotkajmy się 16.00 Siła z natury (mag.) 16.15 Gruzińska świeca dla Boga (dok.) 16.30 Raj 17.00 Teleexpress 17.15 Budzik 17.45 Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) 18.05 Było, nie minęło 18.35 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Kasztaniaki 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Z daleka, a z bliska 21.15 Klasyka dramatu - Wesele 23.15 Polska z bocznej drogi 23.30 Panorama 23.52 Raj 0.15 Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) 0.40 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Kasztaniaki 1.30 Wiadomości 2.00 Klan 2.25 Z daleka, a z bliska 3.05 Klasyka dramatu - Wesele.

PIĄTEK 7 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) 8.45 Kuchcikowo - gotowanie na ekranie 9.00 Plecak pełen przygód (s.) 9.25 Na szwedzkim łądzie (rep.) 9.50 Było, nie minęło 10.15 Bzik kulturalny (mag.) 10.45 Z daleka, a z bliska 11.30 Plebania

(s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Polska na weekend 13.10 Hity satelity 13.25 Klasyka dramatu - Wesele 15.25 Wrocław kryminalny Krajewskiego 15.50 Polska z bocznej drogi 16.05 Ulice Kultury (mag.) 16.15 Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic (rep.) 16.30 Wojciech Cejrowski - bosso przez świat (rep.) 17.00 Teleexpress 17.15 Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) 17.25 Kuchcikowo - gotowanie na ekranie 17.40 Na szwedzkim łądzie (rep.) 18.00 Polska na weekend 18.25 Hity satelity 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Miś Kudłatek 19.30 Wiadomości 20.10 Klan 20.35 Na dobre i na złe (s.) 21.25 Porozmawiaj z Haliną 22.00 Kino Sąsiadów - Zabić Sekala 23.55 Panorama 0.20 Polska na weekend 0.45 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Miś Kudłatek - Jesienna przygoda (s.) 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Na dobre i na złe (s.) 3.15 Porozmawiaj z Haliną 3.45 Hity satelity 4.00 Kino Sąsiadów - Zabić Sekala.

SOBOTA 8 GRUDNIA

6.00 Plebania (s.) 8.00 Dla niesłyszących - Echa Panoramy 8.35 Porozmawiaj z Haliną 9.05 Mama (s.) 9.30 Zwierzowiec 9.45 Wojciech Cejrowski - bosso przez świat (rep.) 10.10 Duże dzieci 11.00 Złotopolscy (s.) 11.25 Pamiętaj o mnie 11.35 Opowieści wiatru i morza (mag.) 11.55 Dzień jak co dzień (rep.) 12.05 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 12.30 Godzienna 2 m 3 (s.) 13.00 Wiadomości 13.10 Na doł. e i na złe (s.) 14.00 Dziękujemy za solidarność 14.10 Dzika Polska - Szaleńcy natury (dok.) 14.40 Made in Poland 15.05 Szaleństwa Panny Ewy (s.) 16.00 Śniadanie na podwieczorek 17.00 Teleexpress 17.10 Nie tylko o... 17.20 Pamiętaj o mnie 17.35 Na zawsze Polacy (rep.) 18.05 Bzik kulturalny (mag.) 18.30 M jak miłość (s.) 19.15 Miliusiaki 19.30 Wiadomości 20.10 Ja wam pokażę! (s.) 21.00 Romane Dyvesa 2007 21.55 Kieślowski w kinie - Bez końca 23.40 Duże dzieci 0.30 M jak miłość (s.) 1.15 Miliusiaki 1.30 Wiadomości 2.00 Ja wam pokażę! (s.) 2.45 Na zawsze Polacy (rep.) 3.15 Godzienna 2 m 3 (s.) 3.40 Pamiętaj o mnie 3.50 Złotopolscy (s.) 4.20 Kieślowski w kinie - Bez końca.

NIEDZIELA 9 GRUDNIA

6.05 Klan (s.) 8.00 Śniadanie na podwieczorek 8.55 M jak miłość (s.) 9.40 Ziarno 10.05 Zima w Wiklinowej Zatoce 10.20 Polska z bocznej drogi 10.30 Podróżnik 10.50 Złotopolscy (s.) 11.15 Pamiętaj o mnie 11.25 Opowieści telewizyjne 11.55 Między ziemią a niebem (mag.) 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem (mag.) 13.00 Transmisja Mszy Świętej 14.05 Bulionerzy (s.) 14.55 Smaki polskie (mag.) 15.05 Architektura Warszawy 15.20 Byłoby dobrze było nam - koncert Anny Treter 15.45 Wypaleni (dok.) 16.35 Zaproszenie 17.00 Teleexpress 17.15 Rozmowy na temat... 17.25 Pamiętaj o mnie 17.40 Szansa na Sukces 18.30 M jak miłość (s.) 19.15 Noddy 19.30 Wiadomości 20.10 Tajemnica twierdzy szyfrów (s.) 21.00 Wideoteka dorosłego człowieka 21.45 Szkoda gadać 22.10 Czas dla kibica - Sport 24.00 M jak miłość (s.) 0.45 Ziarno 1.15 Noddy 1.30 Wiadomości 2.00 Tajemnica twierdzy szyfrów (s.) 2.50 Zaproszenie 3.10 Bulionerzy (s.) 4.00 Pamiętaj o mnie 4.10 Złotopolscy (s.) 4.35 Dziękujemy za solidarność 4.45 Wypaleni (dok.) 5.30 Bzik kulturalny (mag.).

PONIEDZIAŁEK 10 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Zygzyki 9.00 My Wy Oni (mag.) 9.25 Szkoda gadać 9.50 Szaleństwa Panny Ewy (s.) 10.45 Wypaleni (dok.) 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Na zawsze Polacy (rep.) 13.15 M jak miłość (s.) 14.10 Tajemnica twierdzy szyfrów (s.) 14.55 Romane Dyvesa 2007 15.45 Mieszkać w Europie (rep.) 16.05 Sto tysięcy bocianów (dok.) 16.30 My Wy Oni (mag.) 17.00 Teleexpress 17.15 Zygzyki 17.40 Dzika Polska (dok.) 18.10 Z archiwum IPN (mag.) 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Czołówka pasmowa (s.) 18.50 Plebania (s.) 19.15 Mały pingwin Pik-Pok 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Sportowy tydzień 21.05 Warto kochać (s.) 21.50 Dziękujemy za solidarność 22.00 Magazyn Ekspresu Reporterów 22.40 Forum 23.30 Panorama 23.52 Na szwedzkim łądzie (rep.) 0.10 Z archiwum IPN (mag.) 0.40 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Mały pingwin Pik-Pok 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Sportowy tydzień 2.55 Warto kochać (s.) 3.40 Forum.

WEEKEND NA ŁODOWISKACH: TRZYNIEC PRZEGRZAŁ NAWET Z KLADNEM

Pod znakiem rozszad trenerskich

02 EKSTRALIGA
W Trzyniecu zareagowano na słabe wyniki tamtejszej drużyny i w niedzielnym meczu z Kladnem Stalowników poprowadził wraz z Jiřim Juřikiem nowy główny trener, Břetislav Kopřiva. Jednak nawet zmiana przy sterze nie wpłynęła na poprawę formy trzynieckich hokeistów. Przedostatnie w tabeli Kladno po przeciętnej grze zwyciężyło w Werk Arenie 3:0. Wiele wskazuje na to, że trzynieczanie nie tak łatwo wyjdą z impasu.

TRZYNIEC - KLADNO 0:3 (0:1, 0:1, 0:1). Bramki: 9. i 28. M. Procházka, 60. Bělohav. Sędziował Ország. Kary 6:11, wykorzystane 0:1. W. 3044. **TRZYNIEC:** Čechmánek - Sekeráš, Výtisk, Kroupa, Pácal, Seman, Malec, Andersons - Tomík, Skořepa, Moravec - Zálešák, Štefanek, Tomas - Květoň, Peterek, Martynek - Korhoň, Kolusz, Steber.

W barwach gospodarzy zadebiutował nowy nabytek trzynieckiej drużyny, 34-letni napastnik David Moravec. Wychowanek Witkovic wrócił do czeskiej ekstraligi z niemieckiego Wolfsburgu i w meczu z Kladnem zaprezentował się w pierwszej formacji, obok Skořepy i Tomíka. Po ostrożnym początku meczu jako pierwsi ośmielili się gościć i praktycznie z pierwszego strzału na bramkę Čechmánka objęli prowadzenie. Z dystansu uderzył Nádašdi, Čechmánek nie zdołał zaś zgasić „gumy” przed Procházką i było 0:1. Trzyniec grał bez ikry i w I tercji tylko sporadycznie zagroził bramce Kladna. Najbardziej aktywna formacja, Martynek-Peterek-Květoň, jako jedyna wypracowała sobie kilka w miarę dobrych okazji strzeleckich. Na posterunku był ale bramkarz Orct. Goście po raz drugi uderzyli w 28. minucie. W przewadze 4 na 3 Procházka umiejętnie zmienił kierunek lotu krążka po strzale Ševca, myląc Čechmánka - 0:2. Trzynieczanie wzięli się w garść w trzeciej tercji, swoje kałaskownikowy pozostawili jednak w domu. W 41. minucie Tomík po akcji

Moravca trafił w słupek, niepowodzeniem zakończyła się też próba Davida Moravca z 59. minuty. Kladno na 0:3 podwyższyło do pustej bramki, podczas nieudanej „power play” gospodarzy.

Lokaty: 1. Slavia 59, 2. Cz. Budziejowice 58, 3. Liberec 53, ... 8. Trzyniec 37 pkt. **DZIŚ:** Karlowe Wary - Trzyniec (17.30).

I LIGA

Do rozszady trenerskiej doszło też w pierwszoligowym Hawierzowie. Zdymisjonowanego w ubiegłą środę trenera Aloisego Chlustyne zmienił Jiří Režnar, który prowadził Hawierzów w sezonie 2005/2006. Režnar zaliczył wczoraj z hokeistami pierwszy oficjalny trening. W sobotnim spotkaniu z Chomutowem drużynę prowadził asystent Aloisego Chlustyne, Jiří Žůrek.

CHOMUTOW - HAWIERZÓW 7:5 (1:3, 3:1, 3:1). Bramki: 18. Jíra, 24. i 31. Boušek, 28. Polodna, 43. i 51. Mikšovic, 48. Heinisch - 5. Miškan, 15. i 60. Sochorek, 16. Rozum, 36. Škoda. Sędziował Froněk. Kary 9:10, wykorzystane 4:4. W. 1700.

Pod bramką Kladna Rostislav Martynek. FOL. MARIAN KIEDRON

HAWIERZÓW: Novotný - Novotný, Klimeš, Lašek, Huhto, Staněk, Váňa, Peštuka - Škoda, Zdráhal, Miškan, Velecký, Seman, Daneš, Sochorek, Rozum, Nic, Štěpánek, Giesel.

Lokaty w gr. wschodniej: 1. Brno 56, 2. Olomuniec 46, 3. Ostrava 43, ... 5. Hawierzów 33 pkt. **JUTRO:** Hawierzów - Beroun.

II LIGA

Karwina - Kromierzyż 4:2 (0:0, 3:0), bramki: 18. i 47. Opravil - 19. Suszka, 60. Sabela - 15. Babický, 16. Rak; Technika Brno - Olomuniec 3:3 w dogr. (1:0, 2:0, 0:3), bramki: 13. i 31. Mráz, 40. Korotvička - 47. 54. Stránský, 55. Kraft.

Lokaty: 1. Hodonin 41, ... 9. Orlowa 19, 10. Karwina 16 pkt. **JUTRO:** Orlowa - Karwina (18.00).

JANUSZ BITTMAN

Ekstraliga piłkarzy ręcznych

Szczypiorniści Banika Karwina, po przegranej w Preszowie, tym razem sięgnęli po komplet punktów w wyjazdowym spotkaniu z Koprzywnicą. Gospodarze trzymali się dzielnie tylko w pierwszej połowie, którą z kolei Banik zaliczył w treningowym tempie. Karwiniacy dodali gazu dopiero po ostrej reprimendzie w szatni od trenera Jiřego Kekrta. Świetny mecz zaliczył Julius Korňan.

KOPRZYWNICA - KARWINA 22:35 (15:15). Karwina: Marjano-

vič, Mrkva - Bednařik 2. Pěšek, Pavlíček, Kuzo 8/2, Kiehlba, Hájek, 3. Indjič 2, Faith 6, Šulc, Mrňák, Petrovský 6, Korňan 7.

Lokaty: 1. Zubrzy 24, 2. Karwina 3. Preszowa 22 pkt. W niedzielę Karwina - Hustopecze (10.30).

Co słychać?

PIŁKARSKI SPARING: Futbol Trzyniec - Skoczów 2:0 (1:0). Bramki: Látal, Veselý. Drugoligowy Trzyniec podejmował w sparingu czwartoligowy polski Skoczów. Mecz odbył się na sztucznym trawiastym boisku w Nawsiu. Trener Miroslav Kozák skorzystał głównie z piłkarzy ligi. Akcja biją się o miejsce w podstawowym składzie. **TRZYNIEC:** Lipčák - Štefánek, Hupka, Čelůstka, Kameník, Roman (46. Lachowicz) - Gdovič, Rostislav, Mendrok (80. Rác), Látal (77. Hradečný) - Veselý, Luňovský. **JUTRO:** Trzyniec - Czadca (14.00).

I Gambrinus liga

BANIK OSTRAVA - SPARTAK PRAGA 0:0. Sędziował Jilek. **PRAGA 0:0.** Ostrava: Vašek - Režnar, (21. Tchuř), Pavlík, Bystrňák, Komárek - Rajtoral, Marek, Otepka, Melichar - Svěrkoš, Magera (80. Varadi). **Lokaty:** 1. Slavia 31, ... 5. Ostrava 24 pkt.

Sport Polski

- **EURO 2008: POLACY W GRUPIE B.** Austria, Chorwacja i Niemcy będą rywalami Polski podczas finałów piłkarskich mistrzostw Europy 2008. W niedzielę w Lucernie odbyło się losowanie grup turnieju, który zostanie rozegrany na boiskach Austrii i Szwajcarii. **Grupa A:** Szwajcaria, Czechy, Portugalia, Turcja, **grupa B:** Austria, Chorwacja, Niemcy, Polska, **grupa C:** Holandia, Włochy, Rumunia, Francja, **grupa D:** Grecja, Szwecja, Hiszpania, Rosja.
- **PŚ W SKOKACH NARCIARSKICH: MALYSZ 16.** Thomas Morgenstern został zwycięzcą konkursu w Kuusamo i pierwszym liderem

klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w skokach narciarskich. Adam Malysz był 16. Austriak wyprzedził dwójkę Norwegów Bjoerna Einara Romoerena i Toma Hilde. Czwarte miejsce zajął inny Austriak Gregor Schilerenzauer, któremu na osłodę pozostanie ustanowiony w pierwszej serii rekord skoczni - 147 metrów. Piotr Żyła, drugi reprezentant Polski startujący w Kuusamo, uplasował się na 44. pozycji. W piątek - w konkursie drużynowym - Polacy nie zakwalifikowali się do finału, zajmując w pierwszej serii jedenaste miejsce, wyprzedzając tylko ekipy Kazachstanu i Estonii. (jb, PAP)

Pod Prysznicem

Szerokim echem odbiły się w czeskiej prasie wyczyny pseudokibiców GKS-u Katowice podczas niedzielnego meczu na ostrawskich Bazalach pomiędzy Banikiem a Spartą. Nie jestem jasnowidzem, ale kiedy pisałem sobotni „Prysznic”, jak gdyby przeczuwałem, że coś niedobrego wisi w powietrzu. Pamiętam, jak dziesięć lat temu polscy pseudokibice demolowali Bazale w trakcie towarzyskiego spotkania Czechy - Polska. Wtedy też nad głowami latały podpalone krzeselka, jednak kibole nie stoczyli z policją tak

regularnej bitwy, jaka miała miejsce tym razem. Nowo wstąpiła do gry „ultra fani” Banika Ostrawa to, co się dzieje na stadionie w pełni popieram decyzję ostrawskiego klubu, który skreślił wczoraj oficjalnie listy startowej zbliżającego się turnieju halowego drużynę GKS-u Katowice, gdyż Katowicki klub odpowiada za ekscesy swoich kibiców, które nie zostały powściągnięte przez policję. Najwyższa też pora, by jessamocniej zaostrzyć przepisy na czeskich stadionach, które dotychczasowe są niewystarczające.

Walka z wiatrakami, cz. II

to, co się dzieje na stadionie w pełni popieram decyzję ostrawskiego klubu, który skreślił wczoraj oficjalnie listy startowej zbliżającego się turnieju halowego drużynę GKS-u Katowice, gdyż Katowicki klub odpowiada za ekscesy swoich kibiców, które nie zostały powściągnięte przez policję. Najwyższa też pora, by jessamocniej zaostrzyć przepisy na czeskich stadionach, które dotychczasowe są niewystarczające.